

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЕВООБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Деревообробна промисловість України – це галузь, яка об'єднує виробництва з механічного та хіміко-механічного оброблення і перероблення деревини. За площею лісів і запасом деревини Україна займає шосте місце серед країн ЄС, тому функціонування деревообробної галузі базується на вітчизняних ресурсах. Тривалий час присутність вітчизняних підприємств на світовому ринку визначалася лише абсолютними природними конкурентними перевагами. Сьогодні істотною проблемою розвитку деревообробних підприємств є низький техніко-технологічний рівень виробництва, для подолання якого необхідно використання сучасних технологій, оскільки тільки за цієї умови можливий випуск конкурентоспроможної, потрібної на ринку продукції.

Низький рівень переробки деревини вітчизняними підприємствами обумовлений двома взаємозалежними причинами – низький попит на їх продукцію та використання застарілих технологій оброблення. Виготовлена на базі цих технологій продукція неконкурентоспроможна, оскільки не відповідає вимогам покупців, які мають вільний доступ до сучасної, більш дешевої та якісної продукції закордонних виробників. В свою чергу, відсутність збуту унеможливорює накопичення фінансових ресурсів для технологічного оновлення виробництва.

Інтенсивне впровадження сучасних технологій обробки деревини дозволить підвищити ефективність лісокористування, змінити пріоритети в структурі виробництва та лісного експорту, змістити акценти на продукцію з більшою часткою доданої вартості. Важливим фактором стимулювання розвитку виробництва готової продукції з деревини є те, що у 2015 році Верховна Рада України ввела мораторій на експорт лісоматеріалів у необробленому вигляді на 10 років.

Сучасні технології деревообробки вимагають більш якісного матеріально-технічного, кадрового, інформаційного та організаційного забезпечення виробничого процесу. При організації високотехнологічного виробництва особлива увага приділяється підбору висококваліфікованого персоналу, компетенції якого відповідали б технології, що впроваджується. На сучасному етапі можливості кадрового забезпечення модернізації підприємств деревообробної промисловості є недостатніми, передусім внаслідок відтоку кваліфікованої робочої сили за кордон.

Важливим напрямком модернізації підприємств деревообробної промисловості є їх екологізація. Екологічна модернізація виробництва передбачає зміну його техніко-технологічної основи шляхом переходу на ресурсозберігаючі та маловідходні технології. Під ресурсозберігаючою технологією в цьому випадку розуміється такий технологічний процес, який мінімізує обсяги ресурсів, що використовуються, та порушення природних умов, тобто відрізняється від традиційних технологій меншим питомим витрачанням сировини та енергії. Для маловідходних технологій головним є перехід на замкнуті технологічні цикли, що дозволяє отримати мінімум твердих, рідких, газоподібних та теплових відходів та викидів.

Реалізація модернізації деревообробних підприємств України потребує значних інвестиційних ресурсів. За умови обмеженості внутрішніх ресурсів економічного розвитку, залучення іноземних інвестицій відіграє істотну роль у подоланні інвестиційного спаду і може розглядатися як інструмент залучення новітніх технологій та інновацій, сучасних методів менеджменту, маркетингу й організації виробництва.

Альтернативним інструментом фінансування модернізації деревообробних підприємств виступає лізинг. Розвиток лізингової діяльності в Україні розпочався значно пізніше, ніж у міжнародній практиці, через низку перепон економічного, політичного та соціального характеру, хоча останніми роками спостерігається підвищений інтерес до його розвитку.

На нашу думку, стимулюючі механізми еколого-інноваційної модернізації повинні розроблятися за участі держави в частині вироблення еколого-інноваційної стратегії, організаційного та інституційного оформлення національної еколого-інноваційної системи і регіональних модулів, фінансових механізмів підтримки та стимулювання екоінновацій тощо. Державне регулювання еколого-інноваційного розвитку деревооброблення зумовлене недостатністю й обмеженістю впливу ринкових механізмів на появу і поширення екоінновацій. У межах фінансової складової політики державного стимулювання еколого-інноваційного розвитку деревообробних підприємств слід зазначити такі механізми підтримки, як державне фінансування еколого-інноваційних проектів (зокрема, надання субсидій і грантів), стимулювання інститутів венчурного фінансування